

سرمقاله

سیاست نمایشی مبارزه با فساد

حفیظ الله زکی

دیروز رئیس جمهور در نشست با علما که بر محور مبارزه با فساد اداری برگزار شده بود، از آنها خواست «جهاد سراسری مبارزه با فساد» راه بیاندارند. وی گفت مردم افغانستان مجبور شده اند در کارهای دولتی خود میلیاردها دالر باج بدهند و این روند به مبارزه جدی و سراسری نیاز دارد.

فساد در افغانستان اکنون به یک عادت و فرهنگ بدل شده و قبیحت خود را به کلی از دست داده است. وزراء، وکلا، رؤسا و امرایی که رشوت بگیرند و رانت خواری نکنند، از دیدگاه عمومی نه تنها ستایش نمی شوند که به شدت مورد نکوهش هم قرار می گیرند. وقتی در محافل از فساد عمده یک فرد سخن گفته می شود، مردم بسیار با بی تفاوتی اظهار می دارند که نوش جان شان- وقتی همه می خورند، این شخص چسرا نخوردند؟! به این صورت بزرگترین معضل اجتماعی و اداری به راحتی توجیه می شود و هیچ واکنش منفی در برابر شکل نمی گیرد.

دوام، تکرار و شیوع فساد در افغانستان و ناکامی مبارزه با این پدیده، اکنون سبب شده که اعضای جامعه آن را به عنوان بخشی از رفتارهای اجتماعی خود، بپذیرند. هیولای فساد هم اکنون تمام ادارات دولتی را گرفته و فراتر از آن در لایه های گوناگون جامعه نیز نفوذ کرده است. عمده ترین میزان فساد در بخش قراردادهای استخدام، معادن، غصب ملکیت های دولتی و غیر دولتی است که میلیاردها دالر سرمایه مردم در این بخش ها از بین رفته است. در سایر ادارات نیز برای انجام کارهای هرچند کوچک یا پول پردازی و یا هفته ها باید در پشت دروازه های ادارات انتظار بکشی. این موضوع طوری عمومی شده که انسان هیچ فکر نمی کند که یک مأمور دولتی بدون رشوت کار کند. به گفته رئیس جمهور در این کشور تنها ده درصد وقت کارمندان به کار مصرف می شود؛ اما نود درصد دیگر وقت شان به فساد اختصاص دارد.

خوب فساد در افغانستان یک امر مسلم و انکار ناپذیر است. جامعه جهانی و دولت افغانستان با پذیرش اصل فساد، همدیگر را عامل گسترش فساد در افغانستان می دانند. حکومت گذشته تحت فشار جامعه بین المللی مجبور شد دهها کمیسیون را جهت مبارزه با فساد ایجاد کند؛ اما این کمیسیون ها نه تنها در امر کاهش فساد مؤثر نیفتاد، که پدیده فساد را عمیق تر و دامنه آن را گسترده تر ساخت. زیرا کمیسیون های مبارزه با فساد، خود به عامل اخذ و ترویج فساد تبدیل شدند.

امروز دولت به صورت مطلق در مبارزه با فساد ناکام مانده است. بهره های درشت متهم به فساد در حال حاضر در حساس ترین و مهمترین پست های دولتی کار می کنند و از سوی بالاتری مقامات حکومتی حمایت می شوند. سال های قبل برخی از مقامات تهدید کرده بودند که به زودی لیست افراد فاسد در نهادهای دولتی را فاش می سازند؛ اما سناپه ترس، تهدید و تطمیع سبب شد که همچنان این لیست پنهان و پوشیده باقی بماند و این گونه افراد به وظایف شان ادامه دهند. امروز دهها مورد پرونده های کلان فساد، در کمیسیون های مبارزه با فساد، سارنوالی و دادگاه ها راکت مانده و هرگز به آنها رسیدگی صورت نمی گیرد.

رئیس جمهور مبارزه با فساد را از اولویت های کاری خود بر شمرده بود، اما ایمن اولویت تاکنون تحقق پیدا نکرده است. حکومت وحدت ملی نه تنها که در مبارزه با فساد ناکام بوده؛ بلکه دست مفسدان در ادارات را به کلی باز گذاشته است. این حکومت نه سیستم منظم اداری ایجاد توانسته و نه اصلاحات به وجود آورده و نه فرایند کنترل و نظارت را درست مدیریت کرده است. امروز رئیس جمهور از علما می خواهد که در برابر فساد اعلام جهاد کنند. بدون شک تا زمانی که اصلاحات در سیستم اداری به وجود نیاید و میکانیزم نظارت، قوی تر نشود و دادگاه ها از فساد پاک نکرده، نه این دعوت در کاهش فساد مؤثر واقع می شود و نه اعلام جهاد.

این دعوت ها تلاش های فورمالیستی در جهت مبارزه با فساد را به نمایش می گذارد، در حالی که مبارزه با این امر به یک اراده واقعی نیاز دارد.

طرح اصلاح نظام انتخاباتی روی میز مقامات ارشد حکومت وحدت ملی

عبدالله هروی

دولت مکلف اند که به سوی اصلاحات جامع و قاطع پیش بروند. هم چنین انتظار برده می شود که این خواست مردم و طرح اصلاحی بخاطر مصلحت اندیشی های ناموجه آن هم بخاطر حمایت از چهره های محدودی که به رای مردم دستبرد زده اند به فراموشی سپرده نشود. و در نهایت این انتظار وجود دارد که رئیس جمهور و رئیس اجرایی بر بنیاد خواست مردم و جامعه جهانی، به اصلاحات قاطع انتخاباتی بپردازند و کشور را به روند قانونمداری و مردمسالاری سوق دهند.

سامان دادن روند و نظام انتخاباتی کشور به وجود آورد. اکنون که کمیسیون اصلاح نظام انتخاباتی قادر شده است بسته پیشنهادی و نتیجه کارش را به ریاست اجرایی حکومت وحدت ملی پیش کش کند در واقع نخستین گام عملی در راستای اصلاح نظام انتخاباتی برداشته شده است. انتظار برده می شود که گام های بعدی نیز برداشته شود. گام های که با دقت و استحضار و جامعیت لازم همراه باشند. اقداماتی که موجب گردد تا مردم اعتماد از دست رفته خود را به مسئولان و نهادهای انتخاباتی دوباره باز یابند. هم چنین اقدام های یادشده موجب گردد که خیانت کاران و دستبرداران به آرائ مردم بی مجازات باقی نمانند. چنانچه ارائه نظرسنجی از سوی کمیسیون اصلاحات ناظم انتخاباتی این خواست مردم را به روشنی و بدون توضیح انعکاس داده است. نظر سنجی ارائه شده تاکید بر این دارد که بر اساس خواست و اراده مردم، مسؤولان در کمیسیون های انتخاباتی و

اجتناب ناپذیر و قطعی بود که باید به آن توجه می شد. به همین جهت این موضوع از موارد مهم توافق دو جناح حکومتی در آغاز تشکیل حکومت وحدت ملی قرار گرفت و یکی از پیش شرط های اساسی جهت ایجاد نظام با ثبات و دموکراتیک محسوب گردید. چون وضعیت نابسامان و بحران زای سال های گذشته ثابت نمود که نبود نظام سالم، سیستم شفاف و میکانیزم آزاد و عادلانه ای که بر مبنای آن انتخابات شفاف برگزار شود، باعث خواهد شد تا شرایط مناسب جهت برگزاری انتخابات سالم مهیا نشده و وضعیت اجتماعی و سیاسی کشور را متشنج ساخت بلکه اعتبار افغانستان را در سطح جهانی و منطقه ای به شدت تنزل داد. این کشمکش ها تا بدانجا کشانیده شد که سرانجام وزیر خارجه امریکا جان کری مجبور به پذیرش این واقعیت شد که سرانجام ایجاد حکومت وحدت ملی با سهیم شدن هردو جناح انتخاباتی در ساختار قدرت گردید. به هروزی اصلاح نظام انتخاباتی یک ضرورت

مبارزه با فساد نیازمند اراده سیاسی است تا جهاد روحانیون

علی قادری

نمونه همین مسئله باعث افزایش ناامنی و جسارت بیشتر گروه طالبان در گوشه گوشه کشور شد. مسأله این مسئله شخص رئیس جمهور و دیگر نخبگان در رأس قدرت است. اکنون که پروسه صلح به بن بست مواجه گشته است و این پروسه در طول فعالیت خود دستاورد قابل توجهی نداشته است، بهتر است که اشرف غنی، رئیس جمهور تا دیر نشده نسبت به سیاست های خود در قبال پروسه صلح بازنگری نماید.

جهت مبارزه با فساد در سطوح مختلف جامعه امری نیک است اما امر دینی ساختن پدیده فساد نه تنها مشکل را حل نمی کند بلکه باعث می شود که میان امر دینی، امر سیاسی و امر اجتماعی تفکیک از میان برود و در نهایت، حوزه دین و سیاست با هم آمیخته شود. گذشته تاریخی افغانستان نشان می دهد که روحانیون به عنوان یک قشر اجتماعی قادر به انجام کارویژه های خود نبوده است. بلکه در بسا موارد روحانیون باعث خوتبار شدن وضعیت و تنش شده اند. فساد یک پدیده اجتماعی است و نیاز به مبارزه فرهنگی دارد. روحانیون اگر چه یک قشر فرهنگی به حساب می آید اما به خاطر تعلق خاطر آن ها به دین و نقش ویرانگر آن ها در گذشته تاریخی این خاک و ملک در میان گذاشتن و یا در خواست کمک از آن ها در مبارزه با فساد ره به جای نمی برد. برای مبارزه با فساد بیش از همه مکانیزم های نظارتی در درون نهاد های دولتی و خصوصی، نهادمند سازی بخش قضا، تغییر ذهنیت شهروندان با مبارزه تبلیغاتی و فرهنگی در سطوح مکاتب دانشگاه ها و رسانه ها می باشسیم. روحانیت اگر چه مسجد به عنوان یکی از مراکز فرهنگی را به دست دارد اما در مسجد دیگر کارکرد گذشته را ندارد. کمتر کسی بعد از ادای نماز در مسجد پای سخنان ملای مسجد می

تقریباً یک سال از آغاز به کار حکومت وحدت ملی می گذرد. در این یک سال، وضعیت امنیتی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و مبارزه با فساد و ایجاد حکومت داری خوب و دهه ها موارد دیگر نه تنها منجر به جلب رضایت مردم نشده اند بلکه باعث افزایش نارضایتی مردم شده اند. به عبارت دیگر، وضعیت به صورت کل، در دوران حاکمیت اشرف غنی رو به وخامت گذاشته است. او قادر به تحقق هیچ یک از وعده ای دوران انتخاباتی خود نشده اند. هر اقدامی که روی دست گرفته اند به بن بست مواجه گشته است. در نخستین روز های کاری خود پرونده کابل بانک را باز کرد اما به زودی به بن بست

کارتون روز

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیاتگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

www.dailyafghanistan.com

Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا
مدیر مسوول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفیظ الله زکی

کاریکاتورست: خالق علی زاده

دیزاین: محمد صالحی، علی اصغر زاهدی
مسئول وب سایت: مهدی صالحی

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۷-۱۳۷

